25 Νοεμβρίου 2026

Το ηρωικό τέλος του π. Χρυσόστομου Τσοκώνα (1913 – 1940) (Θεόδωρος Θερμός, Θεολόγος)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

[Προηγούμενη δημοσίευση: http://bitly.com/1XTyAXK]

Το βράδυ του Σαββάτου της 14ης Οκτωβρίου φτάνει στο Δεσποτικό της Ηπείρου με το Διοικητή του συντάγματος και μερικούς αξιωματικούς. Από εδώ αρχίζει και το στρατιωτικό του ημερολόγιο χάρη στο οποίο γνωρίζουμε τα γεγονότα. Στο Δεσποτικό αρχίζει την ιεραποστολική του δράση: επισκέπτεται συνεχώς όλους τους στρατιωτικούς καταυλισμούς, οι οποίοι μάλιστα είναι διασκορπισμένοι σε έκταση πολλών χιλιομέτρων, συνομιλεί με τους στρατιώτες, τους οδηγεί προς την εξομολόγηση και τη Θεία Κοινωνία. Κηρύττει το θειο Λόγο στα Κυριακάτικα ή εσπερινά κηρύγματα του, κάνει Κατηχητικό στους μικρούς μαθητές και εξομολογεί τους χωρικούς.

Το ειρηνικό ημερολόγιό του των πρώτων ημερών κλείνει στις 16 Οκτωβρίου με μία προσευχή. Θα ξαναγράψει στις 4 Νοεμβρίου μέσα στη φρίκη του πολέμου και την κόλαση των οβίδων. Από το πρωί μέχρι το βράδυ οι θέσεις των Ελλήνων σφυροκοπούνται από την εχθρική αεροπορία. Ο πόλεμος μαίνεται. Ο π. Χρυσόστομος αισθάνεται ως άνθρωπος το φόβο, όταν όμως σκέπτεται τη θέση του, την αποστολή του, συνέρχεται και τον διώχνει από την ψυχή του.

Σ’ αυτές τις μέρες του πόνου και της αγωνίας η προσευχή του γίνεται εντονότερη. Οι βόμβες δεν τον εμποδίζουν στο έργο του. Τρέχει συνεχώς από καταυλισμό σε καταυλισμό, από χαράκωμα σε χαράκωμα. ’Ενισχύει, παρηγορεί, ενθαρρύνει, εξομολογεί τους στρατιώτες μας. Όπου βρίσκει Εκκλησία λειτουργεί ή κάνει Παράκληση «υπέρ κατισχύσεως των Ελληνικών όπλων». Τον διακατέχει το δίκαιο του αγώνα μας και η εγκληματική αδικία του επιτιθέμενου εχθρού. Ως Ηπειρώτης πονάει βλέποντας τον εχθρό να καταπατεί και να υποδουλώνει το χωριό του.

Από τις 14 έως τις 20 Νοεμβρίου καταγράφει στο ημερολόγιό του τα γεγονότα της κάθε ημέρας με όλα τα προβλήματα, τις δυσκολίες και τον καθημερινό κίνδυνο. Κλείνει την καταγραφή της κάθε ημέρας πάντα με την ίδια προσευχή: «Θεέ μου, φανού ίλεως προς το ταλαίπωρον πλάσμα σου».

Η επίγεια ζωή του διαρκεί ακόμη πέντε ημέρες χωρίς επικοινωνία μαζί μας μέσω

του ημερολογίου του. Ίσως να έγραφε σε φύλλα χαρτιού που χάθηκαν, ίσως πάλι να μην του το επέτρεψαν οι συνεχείς μετακινήσεις.

Ξαναβρίσκουμε τον π. Χρυσόστομο Τσοκώνα στις 25 Νοεμβρίου 1940, νεκρό πλέον, στα σύνορα κοντά στο χωριό Περιστέρι του Πωγωνίου. Δεν πρόλαβε να χαρεί τους μεγάλους θριάμβους του στρατού μας. Μαθαίνουμε για τις συνθήκες του θανάτου του από ανθρώπους που βρέθηκαν εκεί κοντά, όπως ο ιατρός Δημήτριος Τρούγκος και ο ιπποκόμος του π. Χρυσόστομου Κώστας από το Αγρίνιο. Σύμφωνα με τις μαρτυρίες τους το πρωί της 25ης Νοεμβρίου η περιοχή λίγο έξω από το χωριό Περιστέρι δέχτηκε επιδρομή 4-5 εχθρικών αεροπλάνων. Στόχος τους ήταν ο ασύρματος του στρατού μας που βρισκόταν εκεί κοντά. Εκεί κοντά όμως βρισκόταν και ο π. Χρυσόστομος, ο οποίος κατέφυγε κάτω από μία αγριοαχλαδιά και, άπειρος καθώς ήταν, έμεινε μαζεμένος καθισμένος πάνω στα πόδια του. Η βόμβα έπεσε δίπλα του. Ένα βλήμα του έκοψε το πόδι και άλλα 3-4 του τρύπησαν το θώρακα. Το βράδυ της ίδιας μέρας τον βρήκαν οι Έλληνες και με δάκρυα και πόνο τον συνόδεψαν στο Εκκλησάκι, λίγο έξω από το Περιστέρι όπου και τον έθαψαν.

Η Ιερά Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης ανήγειρε προς τιμήν του νέο τάφο που βρίσκεται σήμερα στο χωριό του, το Δελβινάκι.

Ο π. Χρυσόστομος Τσοκώνας υπήρξε μία από τις ιερές και ευγενικές μορφές της Εκκλησίας μας, γιατί έκανε κέντρο της ζωής του την αγάπη του Ιησού. Υπήρξε άνθρωπος με χαρίσματα τα οποία πρέπει να στολίζουν κάθε ποιμένα των ανθρώπινων ψυχών. Ταπεινός, καθόλου φανατισμένος, γνώστης των κειμένων της Εκκλησίας μας, ζωντανό παράδειγμα για όλους παρά το ότι έφυγε για την ουράνια Βασιλεία σε ηλικία μόλις 37 ετών.

Ας έχουμε όλοι την ευχή του.

Από το βιβλίο «Στ' αχνάρια Εκείνου», Έκδ. Ιεράς Μονής Φανερωμένης Λευκάδος

Πηγή-αναδημοσίευση: περιοδικό Φανερωμένη – Τεύχος 21ο – Ιούλιος-Σεπτεμβριος 2015